

Reproduktivno zdravlje Romkinja u Bosni i Hercegovini

Sarajevo, 16. oktobar 2014.

Položaj Romkinja u Bosni i Hercegovini

Deklaracija o pristupanju BiH

“Dekadi uključenja Roma 2005-2015.”

- Strategija integrisanja BiH u EU;
- Strategija BiH za rješavanje problema Roma;
- Zaštita nacionalnih manjina u svim oblastima, pa i u oblasti zdravstvene zaštite;
- Akcioni plan za rješavanje problema Roma u oblasti zdravstvene zaštite;
- Osiguranje pristupa zdravstvenoj zaštiti, kontinuiran rad na zdravstvenoj zaštiti, prevenciji i prosvjećivanju s posebnim akcentom na romske žene i djecu kao najugroženije kategorije.

Reproduktivno zdravlje kroz Akcioni plan zdravstvene zaštite Roma u Bosni i Hercegovini

- Cilj 1: Osiguranje prava na zdravstvenu zaštitu pripadnika romske nacionalne manjine
- Cilj 2: Podizanje svijesti iz oblasti zaštite zdravlja
- Cilj 3: Osiguranje i provođenje preventivnih mjera u cilju poboljšanja zdravstvenog stanja pripadnika romske nacionalne manjine

Prioritetni programi preventivne zdravstvene zaštite iz AP

- 1.1. Reproktivno zdravlje i materinstvo;
- 1.2. Seksualno prenosive bolesti sa naglaskom na HIV/AIDS
- 1.3. Rano otkrivanje TBC-a;
- 1.4. Rast i razvoj djece;
- 1.5. Bolesti ovisnosti;
- 1.6. Veći obuhvat djece imunizacijom, ...

Revidirani Akcioni plan Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma u oblasti zdravstvene zaštite 2013. - 2016.

OSIGURATI PRISTUP ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI, TE RAD NA PREVENCIJI I EDUKACIJI KROZ MJERE :

- ❖ 2.2. Provedba edukacijskih i preventivnih programa za romkinje iz oblasti reproduktivnog zdravlja
- ❖ 2.3. Provedba edukacijskih programa na temu opšteg zdravlja, TBC i drugih zaraznih bolesti i masovnih nezaraznih bolesti, dijabetesa, seksualno prenosivih bolesti i bolesti ovisnosti
- ❖ 2.4. Provođenje preventivnog programa – screening specifičnih oboljenja (rak grlića materice, rak dojke i rak debelog crijeva) u romskim zajednicama
- ❖ 2.6. Edukacija romske populacije o načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu

Istraživanje na temu reproduktivnog zdravlja Romkinja kroz MICS

Istraživanje višestrukih pokazatelja 2011. - 2012.

Upitnik za žene Romkinje (15 - 49 godina)

- Dob stupanja u seksualne odnose
- Stopa rađanja - rano rađanje djece
- Poznavanje metoda kontracepcije
- Korištenje kontracepcije
- Nezadovoljene potrebe za kontracepcijom
- Prenatalna zaštita

„ Seksualne aktivnosti i trudnoće u ranoj mladosti nose značajne razlike za mlade ljude „

http://www.bhas.ba/ankete/MICS4_BiH_romska_populacija_Završnilzvjestaj_2011-12.lok.pdf

Projekat „Povećanje pokrivenosti HIV-a među najugroženijom populacijom u BiH“ - World Vision

ANGAŽOVANI TERENSKI RADNICI-e NA TERITORIJI BIH

Federacija BiH:

- Broj osoba dosegnutih terenskim radom: 8125
- Broj testiranih osoba: 442
- Broj podijeljenih kondoma: 84918
- Broj podijeljenih promotivnih materijala: 21788

Republika Srpska:

- Broj osoba dosegnutih terenskim radom: 4844
- Broj testiranih osoba: 213
- Broj podijeljenih kondoma: 47827
- Broj podijeljenih promotivnih materijala: 12872

Neformalna ženska romska mreža „Uspjeh“

- Ženska romska mreža "Uspjeh" je neformalna mreža organizacija koje se bave pitanjem žena Romkinja;
- Osnovana 2010. godine i okuplja 9 ženskih romskih organizacija;
- Poboljšanje društvenog statusa romske nacionalne manjine sa akcentom na romske žene u BiH;
- Iznalaženje sredstava i implementacija projekata u oblastima:

zdravstveno-socijalna zaštita, obrazovanja, stanovanja, ekonomsko i svako drugo osnaživanje žena Romkinja, aktivno učešće Romkinja u revidiranju i implementaciji Akcionih Planova,

- Realizacija projekata vezanih za reproduktivno zdravlje Romkinja

Projekat „Nije sramota biti informisan“

Care international

- Udruženje građana Omladinska romska inicijativa”Budi mi prijatelj” Visoko
- Projekat vezan za reproduktivno i seksualno zdravlje;
- Radionice sa mladima od 15-30 godina;
- Radionice sa trudnicama;
- Posjeta terapijske zajednice „Kampus“ Rakovica.

Dobra praksa "Sedmica zdravlja za Rome"

- Udruženje Romkinja "Bolja budućnost" Tuzla;
- Saradnja sa Ministarstvom zdravstva Tuzlanskog kantona;
- Bez obzira na to da imaju ili nemaju zdravstveno osiguranje korisnici/ce mogu obaviti besplatne zdravstvene preglede u primarnoj zdravstvenoj zaštiti;
- Specijalističke ginekološke preglede za Romkinje;
- Udruženje provodi i preventivne programe iz oblasti reproduktivnog zdravlja za Romkinje;
- Obuhvaćeno 110 Romkinja od čega je 55 obavilo ginekološke preglede koji su uključivali : kolposkopiju, papa test, ginekološki ultrazvuk;
- 55 Romkinja obavilo kliničke i ultrazvučne preglede dojki sa ciljem ranog otkrivanja mogućih malignih oboljenja.

Projekat osnaživanja zdravlja žena u BiH

UG Omladinska Romska inicijativa „ Budi mi prijatelj “ u saradnji sa American Jewish Joint Distribution Committee

- Dan zdravlja u Visokom
- Besplatni pregledi za 200 osoba
- Savjetovanje
- Edukacija na temu spolno prenosivih bolesti
- Pregled mamografa za 65 Romkinja starije od 45. godina

Hvala na pažnji

Kontakti:

Adresa: Zanatski centar "Sebilj 1" 71300 Visoko, BiH

Tel/fax: +387 32 733 667

e-mail: ugbudimiprijatelj@gmail.com

aldijanadedic87@gmail.com

www.budimiprijatelj.org